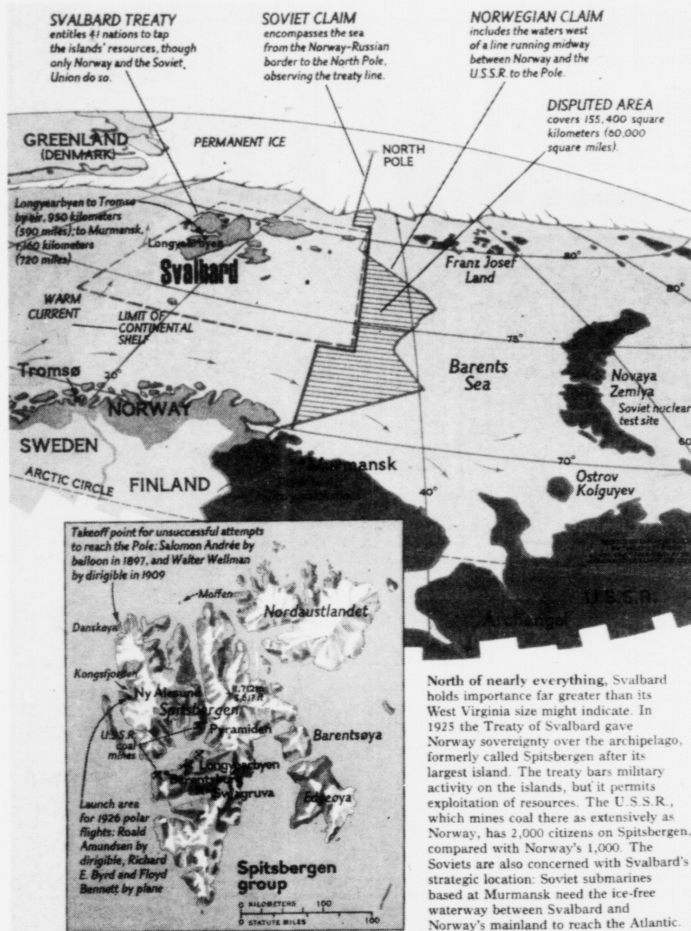

North of nearly everything, Svalbard holds importance far greater than its West Virginia size might indicate. In 1925 the Treaty of Svalbard gave Norway sovereignty over the archipelago, formerly called Spitzbergen after its largest island. The treaty bars military activity on the islands, but it permits exploitation of resources. The U.S.S.R., which mines coal there as extensively as Norway, has 2,000 citizens on Spitsbergen, compared with Norway's 1,000. The Soviets are also concerned with Svalbard's strategic location: Soviet submarines based at Murmansk need the ice-free waterway between Svalbard and Norway's mainland to reach the Atlantic.

tann flotin fiskar inni á norðurnorsku firðunum og yvir allt Barentshavið og so viðhvert við Svalbard. So vitt eg veit, er samlaða veiðan hjá tí flotunum eini 13.000 tons.

Norðmenn ikki pliktað seg at avmarka

— Sigur Svalbardtraktatin ikki, at skal eitt land avmarka seg á fiskiskipi við Svalbard, so mugu aðrir eisini gera tað. Og er hetta ikki rættuliga naturligt?

— Traktatin noktar jú ongum frivilliga at átaka sær avmarkingar.

— Var tað ikki naturligt, tá norðmenn nú bera ótta fyrri stovninum, og teir vilja hava okkum at gera avmarkingar, at teir eisini gjørdur tað?

— Tað mugu vit ganga út frá, síðani teir brúka hasa biologisku argumentatiónina, at teir taka hetta líka álvarssamt sum vit.

Men ein kann eisini siga, at vit ikki eru heilt á sama støði sum norðmenn í svalbard-økinum, tí tað er nú norska stjórnin, sum hevur ábyrgdina av, at fiskastovnarir við Svalbard verða varðveittir. Og tá ábyrgd mugu teir so eisini liva upp til, tá tað snýr seg um norska veiðu.

— Men tí hava so ikki tryggjað tykkum á sáttmánum, at teir gera tað?

— Teir hava ikki yvirfyri okkum viljað pliktað seg til at avmarka sína veiðu við Svalbard.

— Er hetta ikki órimuligt?

— Tað kann ein so disku-

tera rímligheitina av. Tað er klárt, at vit gjørdur sáttmálan, tí vit meintu, at sær í éini heild, gav sáttmálin okkum fyrimunir.

Tað er greitt, at velja vit ikki at hava nakran sáttmála við Noreg, so kunnu vit byggja allan flotin út til at fiska ræktur ivð Svalbard. Men so missa vit tosk in norskur oki. Tað er tí spurningurin, hvussu nógv ein skal seta í vága. Nú hava vit havt trolarafiskiskap eftir toski í Barentshavinum. Tað er m.a. eisini avvingingin av ræktju-áhugamálinum kontra saltfiskaáhugamálinum. Hetta má so eisini vera avvingingin av nøkrum, sum man veit er kent og sum plagat at lata seg gera, og so nakað, sum er so nýtt og ósikkert. Skal ein tá fara at seta alt hetta í vága út frá víkugomlum upplýsingum, um at ein ræktjotrolari hevur havt gott fiskari í nakrar dagar!

Fingu nakað av upplýsingum

— Tit hava verið fyrri nógvum atfinningum í pressuni, har ræktjumenntu siga seg vera ónøgdar við, at teir ikki vórðu eftirspurd, áðrenn tit fóru til Noregs at avgera laguna hjá teimum. Serliga tá tit frammanundan gera av, at avtala skal gerast eftir eitt samráðingarmál. Heldur tú úrsletið hevði verið órvísi, um tit komu heim aftur og spurdu vinnuna eftir, áðrenn tit gjørdur ein endaligan sáttmála?

— Tí dugi eg ikki at svara.

Ræktjuvinnan hevði sjálvandi nakað av upplýsingum, sum tó ikki vóru meira enn eitt ára gamlir. Men vit hava væl tosað við menninar og fingið teir upplýsingarnar frá teimum, ið teir høvdu tá.

— Hvørjar menn?

— Frá onkrum reiðara. Eg havi prátað við hann onkuntíð og Pauli Ellefsen, lögmaður hevur gjørt tað onkuntíð. Men okay, tað er møgult, at teir seinastu upplýsingarnar um fiskari hjá Karinu ikki vóru representativir. Men her má eg tó aftur vísa á, at nakað, sum er vanligt og sikkurt vigar tyngir enn nakað sum er nýtt og ósikkert, endar Arni Olafsson, skrivstovustjóri í landsstýrinum í samrøðuni við Sosialin.

Blaðið royndi at fáa eina viðmerking frá norska fiskaristjóranum, Hallstein Rasmussen, sum ferdi norsku samráðingarnar við Feroyar, men hann var ikki at hitta, áðrenn blaðið fór til prentingar. Vónandi hava vit eina viðmerking frá honum í leygardagsblaðnum.

jan

Framhald av síðu 1

hevur siglt í havsigling í Norðsjónum í 13 ár, og menn hava sera goðar royndir av hesi sigling.

Tað skulu umleið 80 fólk at arbeiða umboð á skipinum, tá tað skal røkja summarsiglingina. Arbeitt verður tó í skiftum, soleiðis at øll mann-

Formaðurin í felagnum Rækjuskip:

Vit høvdu bygt rækjuflotan út var hasin sáttmálin ikki gjørdur

Nú skuldu so allir teir stóru ræktjotrolarnir verið við Svalbard. Høgfossur, Svalbard, Karina, Sólborg og Fame eru nú allir á fiskileið.

Tað er ikki nógvur isur, har bátarnir royna, men enn er nakað harður streymur og tað rekur hart. Tá samband var við Høgfoss mánaðagin løgu teir um 1500 kilo í hálum. Tað er minni enn roknað var við, men tá streymurin verður minni, fer fiskiskapurin helst at vera betri.

Bátarnir royna á 400 favna dýpi á einum rættuliga stórum umráði frá 78 stigum 20 til 79 stig 20. Hetta er rættuliga norðaliga, so at umstøðurnar at fiska við Svalbard hesa tíðina mugu sigast at vera stak goðar. Tað var eisini heilt gott fiskari, til streymurin harðnaði.

Annars var rættuliga nógv at fáa við Svalbard í februar í fjør. Tá royndi Ocean Prawns har.

Eingin útbygging

Johan á Plógv formaður í felagnum Rækjuskip sigur í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin, at avtalan við norðmenn hevur tikið støðið undan eini útbygging av rækjuflo-
tunum.

— Vit høvdu roknað við, at tað var stór framtíð í hesi veiðuni við Svalbard, og tí høvdu vit eisini ætlanir um at gera skipini betri út. Fleiri skip eru ov litil til hesa veiðuna. Vit muga hava stór og goð skip, tí ringastu árstíðina — um veturin — plagat at vera mest at fáa har norðuri. Eg má enn einaferð vísa á, at var ein framtíð við Svalbard, so høvdu vit gjørt okkum betri út og kanska fingið okkum størri skip. Nú hevur landstýrið so avmarkað okkum, og tí eru menn ikki so fegnir um framtíðina.

Johan á Plógv visir eisini á, at teir, sum hava

tey smáu rækjuskipini í dag, vilja helst sleppa av við tey, tí tey eru ikki so væl egnað til fiskiskap við Svalbard. Okkurt av hesum skipum er eisini til sølu.

Uppá fyrispurning um rækjumenn ikki vita, at teir kunnu fiska óavmarkað innanfyri 4 fjórðingar — nú avtala er gjørd við norðmenn, sigur Johan á Plógv, at hann er ikki heilt visir í hesum.

— Men eg veit ikki, um ein skal rokna við so nógvum innanfyri 4 fjórðingar. Har, royna norðmenn, og teir fáa tær smærri rækjurnar, meðan vit høvdu sett vónina til tær stóru rækjurnar á djúpum vatni.

Men tó hava bátarnir fingið tús innanfyri 4 fjórðingar og talan er so um okini suðuri á firðunum. Eg má tó viðganga, at okini innanfyri 4 fjórðingar norðanfyrri eru als ikki roynd.

Jan

Frá fundinum sum felagið Rækjuskip helt herfyri, tá teir viðgjørdur støðuna hjá ræktjuvinnuni. Á myndini Petur Thomsen, skipari og John Dam, reiðari

ingin telur 120 fólk.

— Men fer tað at bera seg spurdu við Óla Hammer.

— Sambært okkara útrokningum, so fer skipið at bera seg.

Óli Hammer sigur viðari, at nýggja skipið í ár fer at røkja somu sigling, sum Smyril hevur gjørt undanfarnar ár. Tað er ov seint nú at broyta

rutuna m.a. til at fevna um fleiri pláss.

Uppá fyrispurning hvat teir fara at brúka skipið til um veturin sigur Óli Hammer, at tá skal skipið leigast út. Teir hava longu kannað eftir og her eru goðir møguleikar.

— Men hvat viðvíkur kappingini frá íslendingum, so var

hetta í evstu stund, at vit komu í gongd við einum størri og meiri tíðarhóskandi skipi, sigur Óli Hammer og leggur aftrat, at hetta skipið, vit nú skulu keypa, er munandi betri egnað og munandi størri enn skipið, íslendingar byrja sigling við í summar.

jan